

ΤΜΗΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ

**Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος»**

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2026–2027

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης
με τη σύμπραξη του Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης
Ρέθυμνο
Ιούνιος 2026

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ	3
2. ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ	3
3. ΣΚΟΠΟΣ	3
4. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	3
5. ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ	4
6. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ	5
7. ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΣΠΟΥΔΩΝ	5
8. ΜΕΡΙΚΗ ΦΟΙΤΗΣΗ	5
9. ΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	5
10 ΤΡΟΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	6
11. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS	6
12. ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ	10
13. ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	11
14. ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ	12
15. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ Α.Ε.Ι. ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS+	20
16. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	21
17. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	22
18. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ	22
19. ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ	22

1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» οργανώνεται από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας σε σύμπραξη με το Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Χορηγεί Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης σε τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις: 1) Βυζαντινή Ιστορία, 2) Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, 3) Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, 4) Βυζαντινή Φιλολογία.

Η διδασκαλία της βυζαντινής ιστορίας, αρχαιολογίας και φιλολογίας και της ευρωπαϊκής μεσαιωνικής ιστορίας σε μεταπτυχιακό επίπεδο έχει μακρά παράδοση στα δύο συνεργαζόμενα τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης (από το 1998). Το νέο Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», το οποίο έλαβε πιστοποίηση από την ΕΘ.Α.Α.Ε. την 17/2/2026 και του οποίου η Απόφαση Ίδρυσης δημοσιεύτηκε την 22/4/2026 ([ΦΕΚ τ. Β' 2256/22.04.2026](#)), συνεχίζει και ενισχύει την παράδοση αυτή, διευρύνοντας τα ερευνητικά και διδακτικά αντικείμενα προηγούμενων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών των δύο Τμημάτων, με έμφαση στη διεπιστημονικότητα και την αιχμή της διδασκαλίας και της έρευνας. Η πρωτοτυπία του νέου Δ.Π.Μ.Σ. έγκειται στο γεγονός ότι είναι το μόνο μεταπτυχιακό πρόγραμμα σε Ελληνικό Α.Ε.Ι. στο οποίο ο μεσαιωνικός κόσμος προσεγγίζεται ως ενιαίος σε Ανατολή και Δύση, ενώ παράλληλα διαφυλάσσεται η εξειδικευμένη διερεύνηση επιμέρους περιόδων, περιοχών, φαινομένων και επιστημονικών πεδίων.

2. ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ

Αντικείμενο του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» αποτελεί η ιστορία, η αρχαιολογία, η ιστορία της τέχνης και η φιλολογία του Βυζαντίου και του Δυτικού Μεσαίωνα. Το Πρόγραμμα οργανώνεται σε τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις, καθεμία από τις οποίες αντιστοιχεί σε διεθνώς αναγνωρισμένο γνωστικό αντικείμενο – επιστημονικό πεδίο, ως εξής: 1) Βυζαντινή Ιστορία, 2) Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, 3) Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης, 4) Βυζαντινή Φιλολογία. Το Πρόγραμμα εστιάζει στη διδασκαλία και την έρευνα σχετικά με τις τέσσερις ειδικεύσεις, τη γεωγραφική περιοχή που συμπίπτει με τα εκάστοτε όρια του Βυζαντινού κράτους και των κρατικών σχηματισμών της δυτικής Ευρώπης (με παράλληλη αναφορά, όταν κρίνεται απαραίτητο και εφικτό, σε περιοχές της βόρειας Βαλκανικής και των νότιων ακτών της Μεσογείου), και τη μακρά χρονική περίοδο του Ανατολικού και Δυτικού Μεσαίωνα (4^{ος}-15^{ος} αιώνας), μπορεί, ωστόσο, να καλύψει, εφόσον χρειάζεται, τόσο την ύστερη αρχαιότητα, όσο και την πρώιμη νεότερη ή μεταβυζαντινή περίοδο.

3. ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι η προαγωγή της επιστημονικής γνώσης και η ανάπτυξη της έρευνας του πολιτισμού του μεσαιωνικού κόσμου, αφενός μεν του Βυζαντίου, αφετέρου δε της δυτικής Ευρώπης, με έμφαση στον μεσογειακό χώρο, μέσω της διαμόρφωσης ερευνητών και ερευνητριών εξειδικευμένων σε μία από τις τέσσερις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος.

4. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το Πρόγραμμα διαμορφώνει ερευνητές και ερευνήτριες εξοικειωμένους/ες με τα προβλήματα και τις μεθόδους της ιστορικής, αρχαιολογικής και φιλολογικής έρευνας του βυζαντινού και δυτικού μεσαίωνα, παρέχοντας την απαραίτητη γνώση προκειμένου να είναι σε θέση να μελετούν, να

αξιολογούν κριτικά και να αξιοποιούν επιστημονικά τα πρωτογενή τεκμήρια και τις σύγχρονες μελέτες του βυζαντινού και μεσαιωνικού κόσμου και πολιτισμού.

Σε αυτό το πλαίσιο και δεδομένης της αλληλεξάρτησης μεταξύ των επιστημονικών πεδίων των ειδικοτήσεων/κατευθύνσεων που καλύπτει, το Πρόγραμμα προσφέρει εξειδικευμένα ανά κατεύθυνση αλλά και κοινά επιλεγόμενα σεμινάρια και ασκήσεις/εργαστήρια. Συγκεκριμένα προβλέπονται, πέρα από σεμινάρια ιστορίας, αρχαιολογίας και ιστορίας της τέχνης, και φιλολογίας, ασκήσεις ελληνικής και λατινικής διπλωματικής, παλαιογραφίας και κωδικολογίας, μεσαιωνικών λατινικών, επιγραφικής, αρχαιολογικής έρευνας, καθώς και μεθοδολογίας αρχαιολογικής έρευνας πεδίου και αρχαιολογίας του τοπίου, κεραμικής, αρχιτεκτονικής γλυπτικής κλπ. Επίσης το Πρόγραμμα στοχεύει στην εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με εργαλεία που αναπτύσσονται στα πεδία της επιστήμης των υπολογιστών και της τεχνητής νοημοσύνης για να στηρίξουν τις ανθρωπιστικές επιστήμες (όπως διαλειτουργικά πληροφοριακά συστήματα, ψηφιακά εργαλεία επεξεργασίας και σημασιολογικής επισημείωσης κειμένων, μεθόδους μοντελοποίησης της γνώσης που προέρχεται από κείμενα και τέχνηρα, ψηφιακές μεθόδους απεικόνισης ιστορικών τοπίων και αρχαιολογικών καταλοίπων, χρήση γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών κ.α.).

Τα μαθησιακά αποτελέσματα του Προγράμματος είναι τα εξής:

- Εξειδικευμένη γνώση και δεξιότητες στην ιστορία, αρχαιολογία και φιλολογία του Βυζαντίου και του ευρωπαϊκού μεσαίωνα, που ενισχύουν όσα διδάχθηκαν οι φοιτητές στον πρώτο κύκλο σπουδών και παρέχουν τη βάση για πρωτοτυπία στη σκέψη και ανάπτυξη ιδεών στο πλαίσιο ερευνητικής δραστηριότητας.
- Ικανότητα των αποφοίτων να αξιοποιούν την εξειδικευμένη γνώση, κατανόηση και δεξιότητες, προκειμένου να επιλύουν προβλήματα που τίθενται ακόμα και σε νέα, σύνθετα ή απρόβλεπτα περιβάλλοντα μάθησης, έρευνας και καινοτομίας.
- Ικανότητα των αποφοίτων να συνδυάζουν γνώσεις ώστε να χειρίζονται και να αναλύουν πολύπλοκα ερωτήματα, να αξιολογούν τεκμήρια και να διατυπώνουν πρωτότυπες κρίσεις, έχοντας αντίληψη των βασικών επιστημολογικών ζητημάτων των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων του προγράμματος.
- Ικανότητα των αποφοίτων να διατυπώνουν και να κοινοποιούν με σαφήνεια τα συμπεράσματα της έρευνας και μελέτης τους, καθώς και της γνώσης, του σκεπτικού και των λογικών παραδοχών στα οποία βασίζονται, τόσο σε εξειδικευμένο όσο και σε μη εξειδικευμένο κοινό.
- Κατοχή των απαραίτητων δεξιοτήτων και τεχνικών που επιτρέπουν τη συνέχιση με τρόπο αυτοδύναμο στο επίπεδο των διδακτορικών σπουδών· απόκτηση επαγγελματικών γνώσεων και πρακτικών που βελτιώνουν τις προοπτικές ένταξης στην αγορά εργασίας.

5. ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

Οι απόφοιτοι και οι απόφοιτες του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» διαθέτουν τα προσόντα Επιπέδου 7 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, τα οποία είναι αυτά που απαιτούνται για να προχωρήσουν στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, καθώς και για να ενταχθούν σε ευρύ πεδίο εργασιακών επιλογών: στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την Αρχαιολογική Υπηρεσία, τον δημόσιο τομέα γενικότερα ([ΦΕΚ τ. Α΄ 232/17.12.2022 Προσοντολόγιο-Κλαδολόγιο](#)), καθώς και σε ερευνητικά προγράμματα των ανθρωπιστικών και κοινωνικών επιστημών, αρχεία, βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, εκδοτικούς οίκους και άλλους θεσμούς προαγωγής και διάχυσης της επιστημονικής γνώσης και έρευνας. Οι απόφοιτοι/ες του προγράμματος (των κατευθύνσεων βυζαντινής και μεσαιωνικής ιστορίας, βυζαντινής αρχαιολογίας και ιστορίας της βυζαντινής τέχνης) γίνονται επίσης δεκτοί σε ταχύρρυθμα προγράμματα κατάρτισης στο επάγγελμα του ξεναγού που διοργανώνουν τα Α.Ε.Ι. της χώρας. Η

κριτική σκέψη, η ικανότητα δοκιμογραφίας και επεξεργασίας σύνθετων πληροφοριών, καθώς και η ιστορική, φιλολογική, αρχαιολογική γνώση, είναι επίσης δεξιότητες σε υψηλή ζήτηση από εταιρείες και ακαδημαϊκές μονάδες που αναπτύσσουν εφαρμογές αιχμής στο πεδίο της τεχνητής νοημοσύνης, στις οποίες οι απόφοιτοι του Προγράμματος μπορούν να διεκδικήσουν απασχόληση. Τέλος, μπορούν να επιδιώξουν σταδιοδρομία στο ΕΚΔΔΑ και στον Διπλωματικό Κλάδο ύστερα από την προβλεπόμενη διαδικασία επιλογής.

6. ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Η διάρκεια φοίτησης στο Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η μέγιστη επιτρεπόμενη διάρκεια σπουδών στο Πρόγραμμα, πέραν των τεσσάρων (4) εξαμήνων, είναι δύο (2) επιπλέον ακαδημαϊκά εξάμηνα, δηλαδή συνολικά έξι (6) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Οποιαδήποτε παράταση του κανονικού χρόνου φοίτησης εγκρίνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Προγράμματος κατόπιν σχετικής αίτησης του ενδιαφερόμενου φοιτητή ή της ενδιαφερόμενης φοιτήτριας.

7. ΑΝΑΣΤΟΛΗ ΣΠΟΥΔΩΝ

Φοιτητής/φοιτήτρια του Προγράμματος δικαιούται άπαξ και με αιτιολογημένη αίτησή του/της να ζητήσει για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους αναστολή των σπουδών του/της από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Προγράμματος. Η ανώτατη διάρκεια της αναστολής σπουδών που μπορεί να εγκρίνει η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών είναι δύο (2) εξάμηνα και δεν υπολογίζεται στη χρονική διάρκεια της φοίτησης του/της φοιτητή/τριας. Η αναστολή μπορεί να διακοπεί ύστερα από αίτηση του/της φοιτητή/τριας.

Μετά το πέρας της εγκεκριμένης αναστολής σπουδών, ο φοιτητής ή η φοιτήτρια επανέρχεται αυτομάτως σε καθεστώς ενεργού φοιτητή ή φοιτήτριας του Προγράμματος.

8. ΜΕΡΙΚΗ ΦΟΙΤΗΣΗ

Φοιτητής/φοιτήτρια του Προγράμματος δικαιούται, σε ειδικές περιπτώσεις, να έχει ύστερα από αίτηση προς την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, τη δυνατότητα μερικής φοίτησης. Ως ειδικές περιπτώσεις θεωρούνται οι εργασιακές υποχρεώσεις, οι οικογενειακές υποχρεώσεις και οι λόγοι υγείας, καθώς και κάθε άλλη ειδική περίπτωση την οποία εγκρίνει η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. Ο/Η Διευθυντής/ύντρια του Προγράμματος μαζί με την Ε.Π.Σ. προσδιορίζει ανά εξάμηνο τις εκάστοτε υποχρεώσεις μερικής φοίτησης του/της μεταπτυχιακού φοιτητή/ήτριας. Η διάρκεια της μερικής φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της κανονικής διάρκειας φοίτησης στο Πρόγραμμα, δηλαδή το διπλάσιο τεσσάρων (4) εξαμήνων.

9. ΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟΣ ΤΙΤΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) σε μία από τις εξής ειδικεύσεις/κατευθύνσεις: (α) Βυζαντινή Ιστορία, (β) Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία, (γ) Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της

Βυζαντινής Τέχνης και δ) Βυζαντινή Φιλολογία. Το δίπλωμα είναι Επιπέδου 7, σύμφωνα με το Εθνικό και Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

10. ΤΡΟΠΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η διδασκαλία των σεμιναρίων και των ασκήσεων/εργαστηρίων του Δ.Π.Μ.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» πραγματοποιείται με μεικτό σύστημα (blended learning), δηλαδή με συνδυασμό δια ζώσης και σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

Η συμμετοχή των φοιτητών στα σεμινάρια και στις ασκήσεις/εργαστήρια είναι υποχρεωτική. Με απόφαση των διδασκόντων και τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, η διδασκαλία και κατ' επέκταση η συμμετοχή των φοιτητών δύναται να γίνεται εξ αποστάσεως σε ποσοστό έως το 70% των πιστωτικών μονάδων ECTS και το 70% των διδακτικών ωρών που αντιστοιχούν στα σεμινάρια και ασκήσεις/εργαστήρια. Ανακοινώνονται εκ των προτέρων, σε εύθετο χρόνο πριν από την έναρξη των μαθημάτων, οι συναντήσεις που θα γίνονται δια ζώσης. Οι δια ζώσης συναντήσεις μπορούν να συμπυκνωθούν σε διάστημα συνολικά τριών εβδομάδων ανά εξάμηνο.

Η συμμετοχή των φοιτητών στις επιτόπιες ασκήσεις και στις αρχαιολογικές ανασκαφές, καθώς και σε άλλες τυχόν εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από τη φύση τους δεν μπορούν να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αλλά που για τη διεξαγωγή τους απαιτείται φυσική παρουσία, γίνεται εξ ολοκλήρου δια ζώσης. Η συμμετοχή σε σεμινάριο ή άσκηση/εργαστήριο από άλλο Π.Μ.Σ. των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλου Τμήματος του Π.Κ. ή άλλου Α.Ε.Ι. γίνεται με τους όρους που προβλέπει ο Κανονισμός του Π.Μ.Σ. αυτού.

Τα σεμινάρια και οι ασκήσεις/εργαστήρια του Προγράμματος είναι οργανωμένα σε δύο εξάμηνα σπουδών ανά ακαδημαϊκό έτος, χειμερινό και εαρινό και ακολουθούν το ακαδημαϊκό ημερολόγιο της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης. Κάθε σεμινάριο και άσκηση/εργαστήριο έχει συνολική διάρκεια 39 ωρών, που κατανέμονται σε τρεις ώρες εβδομαδιαίως ανά 13 εβδομάδες, με την εξαίρεση ασκήσεων, όπως η ανασκαφή, που έχουν συνολική διάρκεια τουλάχιστον 39 ωρών αλλά οι ώρες αυτές δεν μπορούν να κατανεμηθούν σε 13 εβδομάδες. Το ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων και το πρόγραμμα τυχόν εξετάσεων ανακοινώνονται από τη Γραμματεία του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας.

Η αξιολόγηση και η βαθμολόγηση των φοιτητών και φοιτητριών γίνονται κατά την κρίση του διδάσκοντα ή διδάσκουσας με γραπτή εξέταση ή γραπτή εργασία ή εργασίες ή συνδυασμό των παραπάνω ή όπως κρίνει πρόσφορο. Ο τρόπος αξιολόγησης και βαθμολόγησης ανακοινώνεται εγκαίρως από τον διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα στους φοιτητές/φοιτήτριες των σεμιναρίων και ασκήσεων/εργαστηρίων.

11. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΑΠΟΝΕΜΟΜΕΝΕΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ECTS

Για να ολοκληρώσουν επιτυχώς τις σπουδές τους στο Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος», οι φοιτητές και οι φοιτήτριες υποχρεούνται να συγκεντρώσουν κατά τον διετή κύκλο σπουδών συνολικό αριθμό εκατόν είκοσι (120) πιστωτικών μονάδων ECTS ως εξής:

α) Σαράντα οκτώ (48) πιστωτικές μονάδες ECTS από την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση σε τέσσερα (4) μεταπτυχιακά σεμινάρια. Τα τρία (3) από αυτά πρέπει να είναι στο γνωστικό αντικείμενο της ειδίκευσης/κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει. Το ένα (1) είναι επιλεγόμενο από τα γνωστικά αντικείμενα των υπόλοιπων τριών ειδικεύσεων/κατευθύνσεων του ΔΠΜΣ, ή από άλλο ΠΜΣ του

Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας. Καθένα από τα σεμινάρια αντιστοιχεί σε δώδεκα (12) πιστωτικές μονάδες ECTS.

β) Τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ECTS από την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση πέντε (5) ασκήσεων/εργασιών. Ο σκοπός των ασκήσεων/εργασιών είναι οι φοιτητές του Δ.Π.Μ.Σ. να αποκτήσουν απαραίτητες δεξιότητες τόσο της ειδίκευσης/κατεύθυνσης που έχουν επιλέξει ή/και των άλλων ειδিকেύσεων, όσο και σε εργαλεία που αναπτύσσονται στα πεδία της επιστήμης των υπολογιστών και της τεχνητής νοημοσύνης για να στηρίξουν τις ανθρωπιστικές επιστήμες. Καθεμία από τις πέντε ασκήσεις ή εργαστήρια αντιστοιχεί σε έξι (6) πιστωτικές μονάδες ECTS.

γ) Σαράντα δύο (42) πιστωτικές μονάδες ECTS από την προετοιμασία, έρευνα, συγγραφή και επιτυχή υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας που κατανέμονται σε δύο εξάμηνα σπουδών ως εξής: i. Στο τρίτο εξάμηνο σπουδών, αναζήτηση θέματος, έρευνα σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια («Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»): δώδεκα (12) πιστωτικές μονάδες ECTS. ii. Το τέταρτο εξάμηνο σπουδών αφιερώνεται αποκλειστικά στην ολοκλήρωση της έρευνας και της μελέτης του υλικού, στην εκπόνηση και επιτυχή υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας, που αντιστοιχεί σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες ECTS. Το θέμα της εργασίας πρέπει να αφορά στο γνωστικό αντικείμενο της επιλεγείσας ειδίκευσης/κατεύθυνσης.

δ) Στο Δ.Μ.Π.Σ. «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» προβλέπεται η διενέργεια πρακτικής άσκησης φοιτητών ως προαιρετική εκπαιδευτική δραστηριότητα. Οι φοιτητές δύνανται να αντικαθιστούν μία άσκηση/εργαστήριο από τις πέντε που οφείλουν να παρακολουθήσουν επιτυχώς με την εκπόνηση πρακτικής άσκησης. Από τις πιστωτικές μονάδες ECTS που θα αντιστοιχούν στην πρακτική άσκηση, έξι (6) θα πιστώνονται έναντι της λήψης του Δ.Μ.Σ. και οι υπόλοιπες θα καταγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος.

Για να θεωρηθεί επιτυχής η παρακολούθηση ενός σεμιναρίου, η επίδοση του φοιτητή ή της φοιτήτριας πρέπει να βαθμολογηθεί τουλάχιστον με έξι (6). Η αξιολόγηση των ασκήσεων/εργασιών και η «Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.» δεν γίνεται με βάση κλίμακα βαθμολόγησης, αλλά διαπιστώνεται η επιτυχής ή ανεπιτυχής ολοκλήρωσή τους και η σχετική πληροφορία καταχωρίζεται στο φοιτητολόγιο ως «επιτυχώς» ή «ανεπιτυχώς».

Για την εξαγωγή του βαθμού του Δ.Μ.Σ., υπολογίζεται κατά 50% ο μέσος όρος των βαθμών των σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει επιτυχώς ο φοιτητής ή η φοιτήτρια και κατά 50% ο βαθμός της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας. Προϋπόθεση για να απονεμηθεί το Δ.Μ.Σ. σε καθεμία από τις ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Προγράμματος «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» είναι να είναι τουλάχιστον έξι (6) τόσο ο μέσος όρος των βαθμών των σεμιναρίων που έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς όσο και ο βαθμός της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Το Δ.Μ.Σ. αναφέρει τον τελικό βαθμό του φοιτητή ή της φοιτήτριας και έχει τρεις διαβαθμίσεις (καλώς, λίαν καλώς, άριστα).

Το ενδεικτικό πρόγραμμα των μεταπτυχιακών σεμιναρίων και ασκήσεων/εργασιών, καθώς και της προετοιμασίας, έρευνας, σύνταξης και δημόσιας υποστήριξης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας προκειμένου οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να λάβουν το Δ.Μ.Σ. σε καθεμία από τις τέσσερις (4) ειδικεύσεις/κατευθύνσεις του Δ.Π.Μ.Σ. ορίζεται ως εξής:

A. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Βυζαντινής Ιστορίας

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6

Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Μεθοδολογία Έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

Β. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Ευρωπαϊκής Μεσαιωνικής Ιστορίας

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Μεσαιωνικής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Μεσαιωνικής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Μεσαιωνικής Ιστορίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12

Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
«Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

Γ. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Αρχαιολογίας/Ιστορίας της Βυζαντινής Τέχνης	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
«Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

Δ. Ειδίκευση/Κατεύθυνση Βυζαντινής Φιλολογίας

Α' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Φιλολογίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Άσκηση	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτική	6
ΣΥΝΟΛΟ		30
Β' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Φιλολογίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
Επιλεγόμενο Σεμινάριο	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Γ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Σεμινάριο Βυζαντινής Φιλολογίας	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό	12
Άσκηση ή Πρακτική Άσκηση	Κατ' επιλογήν υποχρεωτική	6
«Μεθοδολογία έρευνας σε πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές και τεκμήρια για την εκπόνηση της Μ.Δ.Ε.»	Υποχρεωτική	12
ΣΥΝΟΛΟ		30
Δ' Εξάμηνο Σπουδών		
Τίτλος Μαθήματος	Τύπος μαθήματος	ECTS
Συγγραφή Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας	Υποχρεωτική	30
ΣΥΝΟΛΟ		30

12. ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ, ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Γλώσσα διδασκαλίας και εξέτασης των σεμιναρίων και ασκήσεων/εργαστηρίων, καθώς και συγγραφής των γραπτών εργασιών, συμπεριλαμβανομένης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, ορίζεται η ελληνική. Δίνεται η δυνατότητα διδασκαλίας μαθημάτων στην αγγλική από επισκέπτη καθηγητή/καθηγήτρια προερχόμενο/η από Α.Ε.Ι. ή ερευνητικό κέντρο της αλλοδαπής.

Σε περίπτωση αλλοδαπών φοιτητών, ύστερα από αίτησή τους, σε συμφωνία με τον/την διδάσκοντα/ουσα ή/και τον/την επιβλέποντα/ουσα καθηγητή/τρια και με την έγκριση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, μπορεί να οριστεί ως γλώσσα διδασκαλίας και σύνταξης των παραπάνω γραπτών εργασιών η αγγλική. Στην περίπτωση αυτή, η δημόσια υποστήριξη της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας επίσης δύναται να γίνει στην αγγλική.

13. ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Χειμερινό Εξάμηνο 2026-2027

Σεμινάρια

Βυζαντινή Ιστορία:

BMK-BIS 101: Η βυζαντινή κοινωνία μέσα από τα ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα (Δημήτρης Κυρίτσης) / Byzantine society seen through private documents (Demetrios Kyritses)

Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία:

BMK-IMX 101: Μεσογειακές κοινωνίες μέσα από τα νοταριακά έγγραφα (Ελένη Σακελλαρίου) / Mediterranean societies through notarial documents (Eleni Sakellariou)

Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης

BMK-BAP 101: Πόλεις της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (4^{ος} – 8^{ος} αι.) (Χριστίνα Τσιγωνάκη) / Cities of the Byzantine Empire (4th–8th centuries) (Christina Tsigonaki)

Βυζαντινή Φιλολογία:

BMK-BYΦ 101: Η βυζαντινή ποίηση (Αλεξάνδρα Ζερβουδάκη) / Byzantine Poetry (Alexandra Zervoudaki)

Ασκήσεις/Εργαστήρια

BMK-BYΦ 201: Ελληνική Παλαιογραφία (Δημήτριος Σκρέκας) / Greek Palaeography (Demetrios Skrekas)

BMK-IMX 201: Μεσαιωνικά Λατινικά και Λατινική Παλαιογραφία I (Νικηφόρος Τσουγκαράκης) / Medieval Latin and Latin Palaeography (Nikephoros Tsougarakis)

BMK-ΨΑΕ 201: Ψηφιακές Δεξιότητες και διαδικτυακά ερευνητικά εργαλεία στις ανθρωπιστικές επιστήμες (Αριάδνη Γκαζή) / Digital skills and internet research tools in the humanities (Ariadne Gazi)

BMK-BAP 201: Εφαρμογές αρχιτεκτονικού σχεδίου και φωτογραμμετρία (Αντώνης Λαγός) / Applications of architectural design and photogrammetry (Antonis Lagos)

Εαρινό Εξάμηνο 2026-2027

Σεμινάρια

Βυζαντινή Ιστορία:

BMK-BIS 102: Η βυζαντινή εικονομαχία (Ιωάννης Θεοδωρακόπουλος) / Byzantine Iconoclasm (Ioannis Theodorakopoulos)

Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία:

BMK-IMX 102: Οι Βενετοί στην Κρήτη: μέθοδοι, πηγές, αρχεία (Νικηφόρος Τσουγκαράκης) / Venetians in Crete: methods, sources, archives (Nikephoros Tsougarakis)

Βυζαντινή Αρχαιολογία και Ιστορία της Βυζαντινής Τέχνης

BMK-BAP 102: Μνημειακή ζωγραφική στην Κρήτη κατά την ύστερη μεσαιωνική εποχή (Βασιλική Φωσκόλου) / Monumental painting in Crete in the late Middle Ages (Vasiliki Foskolou)

Βυζαντινή Φιλολογία:

BMK-BYΦ 102: Εικόνα και λόγος στη βυζαντινή λογοτεχνία (Μαρίνα Δετοράκη) / Image and speech in Byzantine literature (Marina Detoraki)

Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες (μπορεί να επιλεγεί από φοιτητές όλων των κατευθύνσεων):

BMK-ΨΑΕ 101: Εφαρμογές μοντελοποίησης της γνώσης στην ιστορική, αρχαιολογική και φιλολογική έρευνα (Μαρία Παπαδοπούλου) / Applications of Knowledge Modelling in historical, archaeological and philological research (Maria Papadopoulou)

Ασκήσεις/Εργαστήρια

BMK-IMX 202: Μεσαιωνικά Λατινικά και Λατινική Παλαιογραφία II (Ελένη Σακελλαρίου) / Medieval Latin and Latin Palaeography II (Eleni Sakellariou)

BMK-BIS 201: Βυζαντινή Διπλωματική (Κωνσταντίνος Μουστάκας) / Byzantine Diplomatics (Konstantinos Moustakas)

BMK-BAP 202: Εργαστήριο βυζαντινής ζωγραφικής (Βίκυ Φωσκόλου) / Workshop of Byzantine Painting (Vicky Foskolou)

BMK-BAP 203: Αρχαιολογική έρευνα πεδίου: πανεπιστημιακή ανασκαφή Ελεύθερνας (Χριστίνα Τσιγωνάκη) / Archaeological fieldwork: University excavation at Eleutherna (Christina Tsigonaki)

BMK-BAP 204: Βυζαντινή Κεραμική (Αναστασία Γιαγκάκη, ΕΙΕ-ΙΙΕ) / Byzantine pottery (Anastasia Giagaki, NHRF-IHS)

BMK-BAP 205: Αρχαιολογία του τοπίου: μεθοδολογία και εργαλεία μελέτης (Luca Cantoro, ISPC/CNR) / Landscape archaeology: methodology and tools (Luca Cantoro, ISPC/CNR)

14. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Σ Ε Μ Ι Ν Α Ρ Ι Α

Χειμερινό Εξάμηνο

Τίτλος	Η βυζαντινή κοινωνία μέσα από τα ιδιωτικά δικαιοπρακτικά έγγραφα.
Κωδικός	BMK-BIS 101
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η μελέτη των ιδιωτικών δικαιοπρακτικών εγγράφων (ως τέτοια εννοούμε τα συμβόλαια, πωλητήρια, δωρεές, διαθήκες, κ.α.) αποτελεί έναν σημαντικό κλάδο της βυζαντινής διπλωματικής. Τα έγγραφα αυτά συντάσσονταν συνήθως από άτομα με ειδική νομική κατάρτιση (ταβουλλαρίους, νομικούς, νοταρίους), καθώς έπρεπε να ακολουθούν συγκεκριμένες νόρμες ως προς τη μορφή και το περιεχόμενο, για να μην επιδέχονται αμφισβήτηση εκ των υστέρων. Ένας αξιόλογος αριθμός τέτοιων εγγράφων από τη βυζαντινή περίοδο έχει διασωθεί, κυρίως μέσα από τα αρχεία και τους αρχαιολογικούς κώδικες μονών (σπανιότερα ως μεμονωμένα έγγραφα). Στο σεμινάριο θα εξετασθούν τόσο οι πρακτικές που ακολουθούνταν ως προς τη μορφή των εγγράφων, όσο και οι πληροφορίες που αυτά μπορούν να μας δώσουν για μια πληθώρα ζητημάτων, όπως η οικονομία, οι κοινωνικές σχέσεις, η θέση των γυναικών ή το επίπεδο εγγραματοσύνης.
Τρόπος αξιολόγησης	Προφορική παρουσίαση ενός επιλεγμένου θέματος και τελική γραπτή εργασία στο ίδιο θέμα.

Τίτλος	Μεσογειακές κοινωνίες μέσα από τα νοταριακά έγγραφα
Κωδικός	BMK-IMX 101
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Το σεμινάριο έχει στόχο να εισαγάγει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές στη μελέτη μιας θεμελιώδους κατηγορίας πηγών του μεσαιωνικού και πρώιμου νεότερου κόσμου, τα νοταριακά έγγραφα. Η επαγγελματική μορφή του νοταρίου προέρχεται από τη γραμματεία της μεσαιωνικής εκκλησίας αλλά έχει συγγένεια με τους tabelliones/ταβουλλαρίους

	της ύστερης ρωμαϊκής και βυζαντινής περιόδου και καθίσταται διοικητικός πυλώνας των μεσαιωνικών κρατικών σχηματισμών. Δίνοντας γραπτή μορφή στις συναλλαγές μεταξύ των μελών μιας κοινωνίας, αγροτικής, αστικής ή εμπορικής, ο νοτάριος είναι σημαντικός φορέας για τη διάσωση πολύτιμων πληροφοριών, για την οικονομία, την κοινωνία, τον πολιτισμό, την οικογένεια, τις έμφυλες σχέσεις, τα κοινωνικά και επαγγελματικά δίκτυα, τις νοοτροπίες, τη μνήμη μιας κοινωνίας και για πολλές ακόμα πτυχές του παρελθόντος. Νοταριακά αρχεία διασώζονται στη μεσογειακή Ευρώπη από τον 12 ^ο αιώνα και εξής. Πολλά από αυτά, ιδιαίτερα της Γένοβας και της Βενετίας, τεκμηριώνουν την κοινωνική ιστορία της Ανατολικής Μεσογείου και του ελλαδικού χώρου. Η εξάσκηση στη μελέτη τους αποτελεί πολύτιμο εφόδιο για τους ιστορικούς του μεσαίωνα.
Τρόπος αξιολόγησης	Δύο μικρές προφορικές παρουσιάσεις στη διάρκεια του εξαμήνου (40%), προφορική παρουσίαση (20%) και γραπτή εργασία (40%) στο τέλος του εξαμήνου.

Τίτλος	Πόλεις της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (4^{ος} – 8^{ος} αι.)
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ 101
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Στόχος του σεμιναρίου είναι η μελέτη της πολεοδομικής οργάνωσης των αστικών κέντρων της ανατολικής Μεσογείου κατά την πρωτοβυζαντινή περίοδο (4 ^{ος} – 8 ^{ος} αι). Με βάση σύγχρονες δημοσιεύσεις ανασκαφικών ερευνών και τη μαρτυρία των γραπτών πηγών θα εξετασθούν τα βασικά στοιχεία που διαμορφώνουν το αστικό τοπίο και δημιουργούν πολεοδομικούς πυρήνες: η οχύρωση, η χάραξη των δρόμων, τα κέντρα διοίκησης, αναψυχής, παραγωγής και εμπορίου, τα λατρευτικά κέντρα, ο δημόσιος και ιδιωτικός χώρος εν γένει. Το σεμινάριο θα εστιάσει ιδιαίτερα στην επίδραση των νέων κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών που διαμορφώνονται από τα τέλη του 6 ^{ου} και κυρίως κατά τον 7 ^ο αιώνα, με τις αυξημένες ανάγκες για άμυνα και τη στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας, και οι οποίες οδηγούν στον μετασχηματισμό των πόλεων της αυτοκρατορίας.
Τρόπος αξιολόγησης	Προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία ή εργασίες

Τίτλος	Η βυζαντινή ποίηση
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΥΦ 101
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Στο παρόν σεμινάριο θα μελετήσουμε τον ποιητικό λόγο στο Βυζάντιο και τις πιο σημαντικές εκφράσεις του από τη μέση στην ύστερη περίοδο. Μέσα από το έργο σημαντικών ποιητών (Γρηγόριος Ναζιανζηνός, Ρωμανός Μελωδός, Γεώργιος Πισίδης, Ιωάννης Γεωμέτρης, Συμεών Νέος Θεολόγος, Ιωάννης Μαυρόπουλος, Μιχαήλ Ψελλός, Χριστόφορος Μυτιληναίος, Κωνσταντίνος Μανασσής, Θεόδωρος Πρόδρομος, κ.ά.) αλλά και ελάσσονες περιπτώσεις, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο της ποιητικής παράδοσης στο

	Βυζάντιο, θα εξετασθούν βασικά ζητήματα για την ποίηση και τους εκπροσώπους της: ζητήματα που αφορούν τα παλαιότερα πρότυπα, την αρχαιότητα και τα ποιητικά είδη της, τις μετατοπίσεις της χριστιανικής περιόδου, την ορολογία και τις ποιητικές τεχνικές που συμβάδιζαν με την παράδοση ή καινοτομούσαν, τη θέση του ποιητή σε κάθε εποχή, τις ποιητικές ανθολογίες, κ.ά.
Τρόπος αξιολόγησης	Γραπτή εργασία ή εργασίες, συν προφορική παρουσίαση.

Εαρινό Εξάμηνο

Τίτλος	Η βυζαντινή εικονομαχία
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΙΣ 102
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Το σεμινάριο έχει στόχο να εισάγει τον φοιτητή στην εικονομαχία, το πιο πολυσυζητημένο θέμα των λεγόμενων «σκοτεινών αιώνων» και γενικότερα ένα από τα πιο πολυσυζητημένα της βυζαντινής ιστορίας. Παρόλο που σήμερα επικρατεί η τάση πως η σημασία της για τον μέσο βυζαντινό έχει υπερτιμηθεί, η τελευταία κρατική «αίρεση» του Βυζαντίου εξακολουθεί να ελκύει το ενδιαφέρον των μελετητών. Η αντιπαλότητα σχετικά με τις εικόνες βρίσκεται στο κομβικό σημείο όπου οι αντιφάσεις στη διττή κληρονομιά του Βυζαντίου, ανάμεσα στην ελληνορωμαϊκή αντίληψη για τον θεό-άνθρωπο και στην αφαιρετική ανατολίτικη αντίληψη του θείου, ανάμεσα στην παράδοση της ιερατικής διάστασης του αυτοκρατορικού αξιώματος και στο διαρκές αίτημα της Εκκλησίας για ανεξαρτησία από την κοσμική εξουσία σε θέματα δόγματος, αναδεικνύονται με τον πιο έντονο τρόπο για να φτάσουν στην τελική σύγκρουση και στη διαμόρφωση της νέας μεσαιωνικής ταυτότητας της αυτοκρατορίας. Παράλληλα, η εικονομαχία θα επηρεάσει αποφασιστικά τις σχέσεις του Βυζαντίου με τον υπόλοιπο χριστιανικό κόσμο, ιδιαίτερα τον Δυτικό, οδηγώντας μαζί με άλλους παράγοντες σε μια διάσταση, η οποία δεν θα γεφυρωθεί ουσιαστικά ποτέ στη συνέχεια. Τέλος, ο μοναχισμός, μεγάλος νικητής αυτής της σύγκρουσης, χάρις στις δάφνες του στους αγώνες, αληθινούς ή επινοημένους, υπέρ των εικόνων θα αφήσει ακόμη πιο ισχυρό το στίγμα του στην κοινωνική και πνευματική ζωή του Βυζαντίου, συμβάλλοντας στον ιδιαίτερο χαρακτήρα της πολιτισμικής του ταυτότητας.
Τρόπος αξιολόγησης	Προφορική παρουσίαση ενός επιλεγμένου θέματος και τελική γραπτή εργασία στο ίδιο θέμα.

Τίτλος	Οι Βενετοί στην Κρήτη: μέθοδοι, πηγές, αρχεία
Κωδικός	ΒΜΚ-ΙΜΧ 102
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος

Περιγραφή	<p>Το σεμινάριο εξετάζει τη βενετική Κρήτη, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στους πρώτους αιώνες της Βενετοκρατίας. Ο στόχος του μαθήματος είναι διττός: αφ'ενός στοχεύει να σας προσφέρει μια πιο εξειδικευμένη εποπτεία της ιστορίας της βενετικής Κρήτης, σε σχέση με αυτήν που πιθανώς έχουν αποκομίσει οι φοιτητές από τις προπτυχιακές τους σπουδές. Αφετέρου αποσκοπεί να εξοικειώσει τους φοιτητές με τη μεθοδολογία της έρευνας γύρω από την Βενετοκρατία. Αυτό σημαίνει ότι σημαντικό μέρος του μαθήματος αφιερώνεται στην εξέταση α) των πολιτειακών και διοικητικών δομών του νησιού, και β) στην λεπτομερή επισκόπηση των αρχείων και των πηγών που διατηρούνται σε αυτά.</p> <p>Απώτερος στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει στους φοιτητές τα εφόδια ώστε στο μέλλον να είναι σε θέση να διεξάγουν ανεξάρτητη έρευνα σε θέματα που άπτονται της Βενετοκρατίας, αξιοποιώντας τόσο τις δημοσιευμένες πηγές, όσο και την πληθώρα των αδημοσίευτων πηγών που διατηρούνται κατά κύριο λόγο στα αρχεία της Βενετίας.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	Το σεμινάριο αξιολογείται με βάση μια προφορική παρουσίαση (30% του βαθμού) και μια γραπτή εργασία (70% του βαθμού).

Τίτλος	Μνημειακή ζωγραφική στην Κρήτη κατά την ύστερη μεσαιωνική εποχή (13ος – 15ος αι.)
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ 102
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	<p>Στο σεμινάριο θα εστιάσουμε στην Κρήτη, η οποία από το 1211 έως το 1669 υπήρξε η σημαντικότερη κτήση της Βενετίας στην ανατολική Μεσόγειο. Από την πρώτη περίοδο της βενετικής κυριαρχίας, μέχρι τα τέλη του 15^{ου} αιώνα, σώζεται στο νησί ένας εξαιρετικά μεγάλος αριθμός ζωγραφικών συνόλων που είναι αποσπασματικά μελετημένος.</p> <p>Στόχος του σεμιναρίου είναι να γνωρίσουμε αυτό τον ανεξάντλητο μνημειακό πλούτο του νησιού και να εστιάσουμε στη ζωγραφική των εκκλησιών της κρητικής υπαίθρου μέσα από διαφορετικές ερευνητικές οπτικές και προσεγγίσεις. Θα εξετάσουμε δηλαδή τις διαφορετικές τεχνοτροπικές τάσεις, τις εικονογραφικές ιδιαιτερότητες, το ζήτημα των ζωγράφων και της χορηγίας, τα πορτραίτα δωρητών και αφιερωματικές επιγραφές. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα γίνουν επιπλέον διαλέξεις από ειδικούς στο θέμα ερευνήτριες/τές, όπως επίσης και επιτόπιες ασκήσεις -επισκέψεις σε σημαντικά μνημεία αυτής της περιόδου στο νησί.</p>
Τρόπος αξιολόγησης	προφορική παρουσίαση / γραπτή εργασία ή εργασίες

Τίτλος	Εικόνα και λόγος στη βυζαντινή λογοτεχνία
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΥΦ 102
Τύπος	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος

Περιγραφή	Η σχέση εικόνας και λόγου στις βυζαντινές σπουδές προσφέρεται ιδιαίτερα ως ερευνητικός χώρος, σε συνάρτηση με την παραγόμενη έρευνα τις τελευταίες δεκαετίες σε αρκετές διαφορετικές κατευθύνσεις. Συγκεκριμένα, μπορούν να εντοπισθούν οι θεωρητικές απόψεις και η σχετική ορολογία σε ρητορικά κείμενα της Ύστερης Αρχαιότητας για τη σχέση εικόνας και λόγου, καθώς και η εφαρμογή τους στους συγγραφείς και τα κείμενα· να διερευνηθεί η πορεία στη σχέση εικόνας και λόγου σε ένα ευρύτερο πλαίσιο από αυτό της ρητορικής «έκφρασης» ως περιγραφής καθώς και η εξέλιξη της μέσα στο χριστιανικό κόσμο μέχρι τη θεμελίωση της αποδοχής της θεωρίας της εικόνας μετά την εικονομαχία· να μελετηθεί ο συνδυασμός εικόνας και λόγου μέσα από συγκεκριμένα γραμματειακά και λογοτεχνικά είδη (εικονολατρικά, τελετουργικά κείμενα, επιγράμματα, κ.ά.), και να κατανοηθεί το νέο πλαίσιο των αισθητικών αρχών που έχουν τεθεί.
Τρόπος αξιολόγησης	προφορική παρουσίαση μέσα στην τάξη και γραπτή σεμιναριακή εργασία.

Τίτλος	Εφαρμογές Μοντελοποίησης Γνώσης στην ιστορική, αρχαιολογική και φιλολογική Έρευνα
Κωδικός	ΒΜΚ-ΨΑΕ 101
Τύπος	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Το σεμινάριο επικεντρώνεται στη χρήση των Γράφων Γνώσης (ΓΓ) ως εργαλείων για τη μελέτη, οργάνωση και ανάλυση των ιστορικών, φιλολογικών και αρχαιολογικών δεδομένων. Οι ΓΓ είναι ειδικές βάσεις δεδομένων που αποθηκεύουν τη γνώση σε μορφή αναγνώσιμη από υπολογιστές, επιτρέποντας τη σύνδεση εννοιών, γεγονότων, τοποθεσιών και χρονικών περιόδων μέσω σχέσεων. Όταν οι τεχνολογίες ΓΓ ενσωματώνονται στα Μεγάλα Γλωσσικά Μοντέλα (ΜΓΜ) βελτιώνουν σημαντικά την απόδοσή των ΜΓΜ (παροχή αξιόπιστων πληροφοριών, αντιμετώπιση των «παραισθήσεων»). Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι σπουδαστές θα κατανοήσουν και θα κατέχουν: α) την τυπολογία της γνώσης στην Τεχνητή Νοημοσύνη β) τις αρχές των γραφημάτων γνώσης που εφαρμόζονται στις ψηφιακές ανθρωπιστικές επιστήμες γ) τις κύριες γλώσσες για την αναπαράσταση γράφων γνώσης για τον σημασιολογικό ιστό δ) την αναζήτηση ερωτημάτων σε γράφους γνώσης για GLAMs (πινακοθήκες, μουσεία, βιβλιοθήκες, αρχεία)
Τρόπος αξιολόγησης	Γραπτές εργασίες: 70%· Παρουσία στο μάθημα: 10% ·Ενεργή συμμετοχή στο μάθημα: 20%

ΑΣΚΗΣΕΙΣ/ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Χειμερινό Εξάμηνο

Τίτλος	Ελληνική παλαιογραφία
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΥΦ 201

Τύπος	Κατ' επιλογήν Υποχρεωτική
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η άσκηση έχει στόχο να διδάξει τους φοιτητές την ιστορία της ελληνικής γραφής από τη λεγόμενη βιβλική μεγαλογράμματη του 4 ^{ου} περίπου αιώνα μ.Χ. μέχρι και τις γραφές του 16 ^{ου} και 17 ^{ου} αι. και τις ουμανιστικές γραφές των πρώτων εντύπων (π.χ. Άγγελου Βεργίκιου), και να τους ασκήσει στην ανάγνωση διαφόρων τύπων γραφής: από τους διαφόρους τύπους μεγαλογράμματης, στην αμιγή μικρογράμματη του 9 ^{ου} αι., στους διάφορους τύπους μεικτής μικρογράμματης του 10 ^{ου} -11 ^{ου} αι., στις φιλολογικές γραφές της κομνηνίας και παλαιολόγειας περιόδου, και στις γραφές των Κρητών κωδικογράφων του 15 ^{ου} και 16 ^{ου} αι. Οι φοιτητές ασκούνται στην αναγνώριση των γραμμάτων, στο χωρισμό των λέξεων της συνεχούς επισεσυρμένης γραφής των χειρογράφων, στην αποκατάσταση των βραχυγραφιών, των συμπλεγμάτων των γραμμάτων, και την αποκρυπτογράφηση κρυπτικών συμβόλων, καθώς και σε πλήθος ιδιαιτεροτήτων που συναντούμε στις συνήθειες των γραφέων (βιβλιογραφικά σημειώματα, υπολογισμό ημερομηνίας έτους κόσμου (annus mundi) σε έτος Χριστού) κλπ.)
Τρόπος αξιολόγησης	γραπτή εξέταση στο τέλος του εξαμήνου

Τίτλος	Μεσαιωνικά Λατινικά και Λατινική Παλαιογραφία Ι
Κωδικός	BMK-IMX 201
Τύπος	Άσκηση, κατ' επιλογήν υποχρεωτική
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η άσκηση έχει ως στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές με τα μεσαιωνικά λατινικά, απλούστερα της κλασικής εκδοχής της γλώσσας αυτής, τα οποία αποτελούν το μέσο έκφρασης όλων των πηγών της μεσαιωνικής ιστορίας ως τον 14 ^ο αιώνα, όταν διευρύνεται η χρήση των καθομιλουμένων γλωσσών. Παράλληλα, αποσκοπεί στον να εισαγάγει τους φοιτητές στη μελέτη της ιστορίας της λατινικής γραφής και των πρώτων μεσαιωνικών κωδίκων. Τέλος, η άσκηση στοχεύει στο να εφοδιάσει τους φοιτητές με τα εργαλεία που θα τους επιτρέψουν να προσεγγίσουν και να διαβάσουν χειρόγραφες πηγές, ξεκινώντας από τις καλλιγραφικές γραφές των κωδίκων της περιόδου από τον 4 ^ο ως τον 9 ^ο αιώνα.
Τρόπος αξιολόγησης	Δύο μικρές γραπτές ασκήσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, τελική γραπτή εξέταση

Τίτλος	Ψηφιακές δεξιότητες και διαδικτυακά ερευνητικά εργαλεία στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες
Κωδικός	BMK-ΨΑΕ 201
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η άσκηση έχει στόχο: να καταρτίσει τους/τις φοιτητές/τριες του ΔΠΜΣ στη χρήση μεθόδων αξιολόγησης και ελέγχου της αξιοπιστίας του διαδικτυακού περιεχομένου και στη χρήση διαδικτυακών

	επιστημονικών-ερευνητικών εργαλείων, όπως βιβλιογραφικές πλατφόρμες συλλογές εικόνων, μουσείων, ερευνητικών κέντρων κ.λπ. εφαρμογές ανοιχτής πρόσβασης για τη συλλογή, οργάνωση και δημιουργία βιβλιογραφιών οδηγοί σύνταξης βιβλιογραφίας & βιβλιογραφικών αναφορών κ.ά. Επίσης, να εξοικειώσει τους/τις φοιτητές/τριες με το πεδίο των ΨΑΕ και τους ποικίλους τρόπους δημιουργίας ψηφιακών δεδομένων (ψηφιοποίηση κειμένου με χρήση OCR & crowdsourcing, τρισδιάστατη ψηφιοποίηση αντικειμένων, ψηφιοποίηση οπτικοακουστικών πληροφοριών), άντλησης/εξόρυξης δεδομένων από έργα ΨΑΕ (διαδικτυακά αποθετήρια δεδομένων, διαδικτυακές σχεσιακές βάσεις δεδομένων, Web APIs, Web scraping), καθώς και με θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας (Πνευματικά δικαιώματα, Δημόσιος τομέας, Άδειες χρήσης - Συμβόλαια, Άδειες Creative Commons, Ανοικτή πρόσβαση & Ανοικτός κώδικας, Ορθή χρήση).
Τρόπος αξιολόγησης	Ασκήσεις στο πλαίσιο των εβδομαδιαίων παραδόσεων και τελική ανάθεση γραπτής εργασίας μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης UoC-eLearn

Τίτλος	Εφαρμογές αρχιτεκτονικού σχεδίου και φωτογραμμετρία
Κωδικός	BMK-BAP 201
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Το εργαστήριο έχει στόχο την εμβάθυνση στην αρχιτεκτονική απόδοση μορφών, την κατανόηση της φωτογραμμετρίας ως τρόπου αποτύπωσης αντικειμένων (αρχαιολογικού υλικού και ευρημάτων) και την εισαγωγή στην σχεδίαση σε ψηφιακό περιβάλλον. Διδάσκεται η μέθοδος της φωτογραμμετρίας ως τεχνολογική μέθοδος αποτύπωσης μέσω εργαστηριακών ασκήσεων και ασκήσεων πεδίου. Παράλληλα, αναδεικνύονται οι ιδιότητες της ψηφιακής σχεδίασης, σε αντιδιαστολή με τη θεμελιώδη σημασία του σκίτσου και της γεωμετρίας στη σύλληψη και αναπαράσταση του χώρου.
Τρόπος αξιολόγησης	Μικρές εργασίες

Εαρινό Εξάμηνο

Τίτλος	Μεσαιωνικά Λατινικά και Λατινική Παλαιογραφία II
Κωδικός	BMK-IMX 202
Τύπος	Άσκηση, κατ' επιλογήν υποχρεωτική
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η άσκηση έχει σκοπό την περαιτέρω εξοικείωση με τα μεσαιωνικά λατινικά και τη μελέτη της μεσαιωνικής λατινικής γραφής κατά την περίοδο της ωριμότητας από τον 10 ^ο αιώνα ως την εφεύρεση της τυπογραφίας. Σημαντικοί σταθμοί είναι η επικράτηση της καρολίδειας μικρογράμματος, η διάδοση της γοθτικής, η εμφάνιση της ουμανιστικής, η παράλληλη εξέλιξη των καλλιγραφικών γραφών των κωδίκων και των επισευρμένων που χρησιμοποιούνταν στη

	διοίκηση και την καθημερινή ζωή. Θα μελετηθούν αντιπροσωπευτικά δείγματα όλων αυτών των τύπων.
Τρόπος αξιολόγησης	Δύο μικρές γραπτές ασκήσεις στη διάρκεια του εξαμήνου, τελική γραπτή εξέταση

Τίτλος	Βυζαντινή Διπλωματική
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΙΣ 201
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Η άσκηση αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με την βυζαντινή διπλωματική, δηλαδή την μελέτη της φύσης και των χαρακτηριστικών των βυζαντινών εγγράφων. Το πλαίσιο της άσκησης περιλαμβάνει θεματικές όπως οι τεχνικές σύνταξης των εγγράφων, τα είδη αυτών με βάση το περιεχόμενό τους, τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες έχουν διασωθεί, τις αρχαικές συλλογές στις οποίες βρίσκονται, τις εκδόσεις αυτών και το πλαίσιο στο οποίο έχουν πραγματοποιηθεί αυτές. Στην συνέχεια οι φοιτητές θα ασκηθούν στην κατανόηση, χρήση και αξιοποίηση των βυζαντινών εγγράφων, ως πηγών ιστορικής έρευνας και μελέτης, μέσα από την πραγματοποίηση μικρών εργασιών – ασκήσεων πάνω σε επιμέρους δείγματα εγγράφων διαφόρων ειδών.
Τρόπος αξιολόγησης	Μικρές εργασίες-ασκήσεις στη διάρκεια του εξαμήνου.

Τίτλος	Αρχαιολογική έρευνα πεδίου: πανεπιστημιακή ανασκαφή Ελεύθερνας
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ 202
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Δια ζώσης, τουλάχιστον 2 εβδομάδες συμμετοχή σε έρευνα πεδίου
Περιγραφή	Στόχος του εργαστηρίου είναι η εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τις βασικές έννοιες της ανασκαφικής μεθοδολογίας, της στρωματογραφίας, καθώς και της τεκμηρίωσης αρχαιολογικών καταλοίπων και κινητών ευρημάτων.
Τρόπος αξιολόγησης	Μικρές εργασίες

Τίτλος	Εργαστήριο βυζαντινής ζωγραφικής
Κωδικός	ΒΜΚ-ΒΑΡ 203
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Μεικτός τρόπος
Περιγραφή	Το Τμήμα Ιστορίας & Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης έχει στην κατοχή του ένα πλούσιο φωτογραφικό αρχείο των μνημείων της μεσαιωνικής Κρήτης, κυρίως τοιχογραφημένων βυζαντινών εκκλησιών του νησιού. Οι φωτογραφίες αυτές, που αποτελούν πρωτότυπο υλικό, είναι μια πολύτιμη πηγή για τη γνωριμία με τη μνημειακή τέχνη του νησιού κατά την ύστερη μεσαιωνική περίοδο. Στο μάθημα οι συμμετέχοντες θα εξασκηθούν στην καταγραφή ναών ή άλλων κτηρίων της βενετικής περιόδου, την ανάλυση του

	εικονογραφικού προγράμματος τοιχογραφημένων ναών του νησιού , όπως επίσης, τέλος, την αναγνώριση, καταγραφή και περιγραφή των επιμέρους ζωγραφικών παραστάσεων.
Τρόπος αξιολόγησης	Επιτόπια παρουσίαση και μικρές εργασίες

Τίτλος	Εργαστήριο βυζαντινής κεραμικής
Κωδικός	BMK-BAP 204
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Δια ζώσης, υποχρεωτική παρακολούθηση 39 ωρών
Περιγραφή	Ο στόχος του εργαστηρίου είναι οι φοιτητές και φοιτήτριες να εξοικειωθούν με τις βασικές κατηγορίες της βυζαντινής κεραμικής. Μέσα από την καταγραφή πρωτογενούς υλικού που προέρχεται από τις πανεπιστημιακές ανασκαφές στην Ελεύθερνα, οι φοιτητές θα μάθουν να αναγνωρίζουν, να περιγράφουν και να χρονολογούν τις βασικές κατηγορίες βυζαντινής κεραμικής, εστιάζοντας σε ζητήματα τυπολογικά, παραγωγής και διακίνησης.
Τρόπος αξιολόγησης	Μικρές εργασίες

Τίτλος	Αρχαιολογία του τοπίου: μεθοδολογία και εργαλεία μελέτης
Κωδικός	BMK-BAP 205
Τύπος	Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Τρόπος διδασκαλίας	Δια ζώσης/μεικτός τρόπος, υποχρεωτική παρακολούθηση 39 ωρών
Περιγραφή	Το εργαστήριο στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών με τις βασικές μεθοδολογικές προσεγγίσεις και τα ερευνητικά εργαλεία της αρχαιολογίας του τοπίου. Ειδικότερα το εργαστήριο περιλαμβάνει τις εξής ενότητες: 1. χρήση ιστορικών φωτογραφιών, χαρτών και γραπτών πηγών 2. φωτοερμηνεία 3. ανασύσταση ιστορικών τρισδιάστατων ψηφιακών μοντέλων εδάφους 4. επεξεργασία σε γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών (GIS).
Τρόπος αξιολόγησης	Μικρές εργασίες

15. ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ Α.Ε.Ι. ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ERASMUS+

Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας και το Τμήμα Φιλολογίας έχουν ενεργές συμφωνίες στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+ με πολλά πανεπιστημιακά τμήματα του εξωτερικού που προσφέρουν μαθήματα και επίβλεψη φοιτητών στα επιστημονικά πεδία του Προγράμματος (βυζαντινή ιστορία, ευρωπαϊκή μεσαιωνική ιστορία, βυζαντινή αρχαιολογία και ιστορία της βυζαντινής τέχνης, βυζαντινή φιλολογία). Πλήρης και ενημερωμένος κατάλογος συνεργαζόμενων ιδρυμάτων τόσο με το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας όσο και με το Τμήμα Φιλολογίας τηρείται από το Τμήμα Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Κρήτης [εδώ](#) και [εδώ](#) αντίστοιχα.

16. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Στοιχεία Επικοινωνίας
Ιωάννης Θεοδωρακόπουλος	Επίκουρος Καθηγητής, Βυζαντινή Ιστορία	theodorakopoulos@uoc.gr , Τηλ. 28310 77348
Δημήτριος Κυρίτσης	Επίκουρος Καθηγητής, Βυζαντινή Ιστορία	kyritsis@uoc.gr , Τηλ. 28310 77353
Κωνσταντίνος Μουστάκας	Αναπληρωτής Καθηγητής, Βυζαντινή και Πρώιμη Οθωμανική Ιστορία	moustakas@uoc.gr , Τηλ. 28310 77355
Ελένη Σακελλαρίου	Καθηγήτρια, Ιστορία Μεσαιωνικής Δύσης	sakellariou@uoc.gr , Τηλ. 28310 77354
Νικηφόρος Τσουγκαράκης	Επίκουρος Καθηγητής, Ευρωπαϊκή Μεσαιωνική Ιστορία	tsougarakis@uoc.gr , Τηλ. 28310 77362
Θανάσης Μαΐλης	Επίκουρος Καθηγητής, Βυζαντινή Αρχαιολογία	th.mailis@uoc.gr , 28310 77364
Χριστίνα Τσιγωνάκη	Επίκουρη Καθηγήτρια, Πρωτοβυζαντινή Αρχαιολογία	tsigonaki@uoc.gr , 28310 77351
Βίκυ Φωσκόλου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Βυζαντινή Αρχαιολογία	foskolou@uoc.gr , 28310 77358
Μαρίνα Δετοράκη	Καθηγήτρια, Βυζαντινή Φιλολογία	detoraki@uoc.gr , Τηλ. 28310 77262
Μαρία Παπαδοπούλου	Επίκουρη Καθηγήτρια, Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες	maria.papadopoulou@uoc.gr , Τηλ. 28310 77276
Μανόλης Πατεδάκης	Επίκουρος Καθηγητής, Βυζαντινή Φιλολογία	patedakis@uoc.gr , Τηλ. 28310 77283
Δημήτρης Σκρέκας	Επίκουρος Καθηγητής, Βυζαντινή Φιλολογία	dimskrekas@uoc.gr , Τηλ. 28310 77286
Αριάδνη Γκαζή	Ε.Δι.Π., Αρχαιολογία	gazi@uoc.gr , Τηλ. 28310 77350
Αλεξάνδρα Ζερβουδάκη	Ε.Δι.Π., Βυζαντινή Φιλολογία	zervoudaki@uoc.gr , Τηλ. 28310 77290
Αλέξανδρος Μαριδάκης	Ε.Δι.Π., Νέες Ψηφιακές Τεχνολογίες – Διαχείριση Συστημάτων Τ.Π.Ε.	maridakis@uoc.gr , Τηλ. 28310 77371
Αντώνης Λαγός	Ε.Τ.Ε.Π., αρχιτεκτονικό σχέδιο, φωτογραμμετρία, ψηφιακή τρισδιάστατη τεκμηρίωση	alagos@uoc.gr , Τηλ. 28310 77373
Αντώνης Αναστασόπουλος	Καθηγητής Οθωμανικής Ιστορίας	anastasopoulos@uoc.gr , Τηλ. 28310 77368
Ελευθερία Ζέη	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Ιστορία Νέων Χρόνων	zei@uoc.gr , Τηλ. 28310 77335
Παναγιώτης Ιωάννου	Καθηγητής, Ιστορία της Τέχνης της Δύσης από την Αναγέννηση ως το Μπαρόκ	ioannou@uoc.gr , Τηλ. 28310 77361
Τιτίνα Κορνέζου	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Ιστορία της Τέχνης από την Αναγέννηση ως τον Ρομαντισμό	kornezou@uoc.gr , Τηλ. 28310 77363
Δημήτρης Μποσνάκης	Καθηγητής, Κλασική Αρχαιολογία	bosnakis@uoc.gr , Τηλ. 28310 77352
Κωνσταντίνος Σπανουδάκης	Καθηγητής, Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	spanoudakis@uoc.gr , Τηλ. 28310 77265

Γεωργία Τσούνη	Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Κλασική Φιλολογία – Λατινική Λογοτεχνία	gtsouni@uoc.gr Τηλ. 28310 77268
----------------	--	--

17. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Οι φοιτητές του Προγράμματος επωφελούνται του θεσμού του Ακαδημαϊκού Συμβούλου, που ορίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών κατά την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους. Ο/η Ακαδημαϊκός Σύμβουλος είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας ή του Τμήματος Φιλολογίας που προσφέρει διδακτικό έργο στο Πρόγραμμα. Ο/η Σύμβουλος παρέχει συμβουλευτικό έργο στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Προγράμματος με στόχο την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών τους. Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας που προσφέρει διδακτικό έργο στο Δ.Π.Μ.Σ. αναλαμβάνει, με απόφαση της Ε.Π.Σ., καθήκοντα Συμβούλου για έναν ή περισσότερους φοιτητές του Προγράμματος στην αρχή του εξαμήνου, με την ολοκλήρωση των εξετάσεων εισαγωγής στο Πρόγραμμα, και συγκεκριμένα στην ενημερωτική συνάντηση νεοεισερχομένων φοιτητών. Επιτυγχάνεται έτσι αποτελεσματική παρακολούθηση της προόδου των φοιτητών και άμεση επίλυση τυχόν προβλημάτων.

18. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Όνοματεπώνυμο	Ιδιότητα	Στοιχεία επικοινωνίας
Σταυρούλα Κρητικάκη	Γραμματέας Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας	kritikaki@uoc.gr Τηλ. 28310 77336
Αναστασία Τζανουδάκη	Γραμματέας Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας	tzanoudaki@uoc.gr Τηλ. 28310 77379
Ηλεκτρονική Διεύθυνση (email) Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας History-archaeology@ia.uoc.gr		

19. ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ

Ιστότοπος Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας https://www.history-archaeology.uoc.gr
Ιστότοπος Τμήματος Φιλολογίας https://www.philology.uoc.gr
Ιστότοπος Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βυζαντινός και Μεσαιωνικός Κόσμος» https://www.history-archaeology.uoc.gr/metapychiakes-spydes-2/programmata-metapychiakon-spydon/βυζαντινός-και-μεσαιωνικός-κόσμος/